

naproti tomu názor, že manžel jako zákonný zástupce své manželky jest oprávněn vystupovati za ni jako soukromý obžalobce (účastník), že jest jí však volno, připadající jí procesní úlohu po případě i osobně vykonávati. Zrušovací soud sdílí mínění posléz uvedené. Podle §u 91 obč. zák. jest manžel povinen, zastupovati svou manželku ve všech případnostech. Tomu lze jen rozuměti tak, že jednak může manželka žádati, by jí manžel ve všech případnostech zastupoval, jednak, že jest manžel oprávněn žádati, by byl za zástupce své manželky pokládán a by s ním jako s jejím zástupcem bylo jednáno, dokud manželka nezřídí jiného zástupce a ani sama se nezastupuje. (Krasnopolski Familienrecht str. 86). O oprávnění Františka H-a, zastupovati svou manželku, lze v tomto případě pochybovati tím méně, když Marie H-ová, byvši při hlavním přelíčení o soukromé obžalobě jako svědkyně slyšena, nijak neprojevila nesouhlasu s podáním obžaloby, z čehož dlužno usuzovati, že mlčky schválila podání obžaloby a zastupování manželovo. Ustanovení §u 495 odstavec druhý tr. zák. nedotýká se vůbec zastupitelského práva manželova; má jen ten význam, že po smrti manžela může pozůstalý manžel z vlastního práva na ochranu pověsti zemřelého zahájiti proti urážejícímu trestní řízení. Tím se stávají vratkými důsledky, jež krajský soud vyvozuje z tohoto ustanovení co do zastupitelského oprávnění manželova.

Další porušení zákona spočívá v nesprávném použití §u 263 tr. ř. Dle tohoto zákonného ustanovení jest jen tehdy potřebí si vyhraditi samostatné stíhání pro nový čin, když obžalovaný v případě, uvedeném v prvním odstavci §u 263 tr. ř. k tomu nesvolil, by ihned byl souzen, nebo když nemůže býti souzen proto, že je k tomu třeba pečlivější přípravy, nebo když soud k souzení o nově přibylém skutku není příslušný. Jen v těchto přesně stanovených případech má býti obžalobci, žádá-li za to, zůstaveno právo k zvláštnímu stíhání skutku přibylého. Odporovalo by totiž zásadnímu ustanovení §u 56 tr. ř., kdyby nový čin zůstal nesouzen a nebylo rozhodnuto zároveň o všech sbíhajících se trestných činech. Nedochozí-li však ihned ku vynesení rozsudku, není závady, by stíhání skutku nově přibylého nebylo zahájeno bez předchozí výhrady.

Třetí porušení zákona týká se útrat. Krajský jako odvolací soud stanovil též výši nákladů na řízení trestní, jež má obžalobce obžalované hraditi, ačkoliv obžalovaná, která sice před vynesením rozsudku prvním soudem žádala náhradu útrat zastupování, těchto ani v první stolici ani později nespécifikovala a zejména nežádala ani náhrady nákladů na řízení odvolací. I když podle §u 390 tr. ř. soud odvolací uložil v důsledku svého stanoviska obžalobci náhradu nákladů na řízení trestní, zejména za zastupování obžalované, nemělo se určení výše této náhrady státi z moci úřední, nýbrž podle §u 393 odstavec třetí tr. ř. a podle zákona ze dne 11. prosince 1923, čís. 4 Sb. z. a n. z roku 1924 měl soud výši těchto nákladů určití na návrh oprávněného.

Čís. 2118.

Již tím, že zaměstnavatel vyplácí svým zaměstnancům mzdu o nemocenský příspěvek zmenšenou, si dotyčné částky ze mzdy sráží a dopouští se zpronevěry (§ 183 tr. zák.), neodvede-li je nemocenské pokladně.

Tíseň pachatelova vylučuje při zpronevěře pohnutku nízkou a nečestnou.

(Rozh. ze dne 5. října 1925, Zm I 59/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 14. listopadu 1924, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle §§ů 183, 184 tr. zák., vyhověl však odvolání obžalovaného z výroku o ztrátě práva volebního a výrok ten zrušil, mimo jiné z těchto

důvodů:

Po stránce hmotněprávní vytyká stížnost rozsudku nesprávné podřadění zjištěného jednání obžalovaného, jež jest prý v pravdě jen bezprávním civilním, pod trestní předpis §u 183 tr. zák. nespadajícím, protože strhování příspěvků ze mzdy dělníků na nemocenské jich pojištění dalo se vlastně jen účtelně, strhované částky nezůstaly stěžovateli efektivně v pokladně, takže správně nemůže býti řeči ani o protiprávním jich zadržení nebo si přivlastnění, ani o vědomí, že stěžovatel nakládá neoprávněným způsobem s penězi jemu svěřenými. Stížnost jest zřejmě v nepravu. Stačí na vyvrácenou poukázat na výslovný předpis §u 36 zákona ze dne 30. března 1888, čís. 33 ř. zák. v úpravě článku XV. zákona ze dne 15. května 1919, čís. 268 Sb. z. a n., a na okolnost, že když stěžovatel vyplácel svým zaměstnancům, jak zjištěno, mzdu zmenšenou o nemocenský příspěvek, na ně připadající, již tím dotyčné částky zaměstnancům srazil. Tím nastal předpoklad, za něhož podle výslovného předpisu zákona sluší pokládati částky ty za svěřené. A jakmile obžalovaný stejné částky z peněz, jež při provozování jeho živnosti nutně rukama jeho prošly, nemocenské pokladně neodvedl, tedy peníze svěřené vědomě jinak pro sebe vynaložil, což nutno pokládati s hlediska §u 183 tr. zák. ke splnění skutkové podstaty po stránce subjektivní i objektivní postačitelým.

Odvolání, jímž obžalovaný napadá výrok o ztrátě práva volebního, jest opodstatněno. Obžalovaný byl sice odsouzen pro zločin zpronevěry, tedy pro delikt majetkový, jenž často, ba zpravidla bývá spáchán ze ziskuchtivosti. Avšak v tomto případě, který se způsobem provedení činu podstatně liší od obvyklých případů zpronevěr, dlužno uznati, že není ve spisech dostatečné opory pro předpoklad, že obžalovaný jednal v úmyslu zjištěném, tvořícím pohnutku nízkou a nečestnou. Okolnosti, nalézacím soudem zjištěné, naopak nevyvracejí správnost odvolatelova tvrzení, že si trestným činem pomáhal v tísní, ku které, třebaže nedosažovala stupně předpokládaného v §u 2 písm. g) tr. zák., by se mohlo mluvit o důvodu trestnosti vylučujícím, přece při posouzení otázky, o kterou tu jde, přihlížeti dlužno potud, že z pohnutek odvolatelova jednání lze vyloučiti onu zjištěnou, v níž jinak v podobných případech jest spatřovati pohnutku nízkou a nečestnou. Bylo proto odvolání obžalovaného v tomto směru vyhověno a výrok, že obžalovaný ztrácí právo volební, byl zrušen.